

OBNOVA PERIVOJA
MODELI OBNOVE POVIJESNIH PERIVOJA
SUVREMENI ZAHVATI I NOVI SADRŽAJI
OČUVANJE MEMORIJE PROSTORA
REVITALIZACIJA ŠIREG GRADSKOG PODRUČJA

Ilustracija:

Perivoj sv. Jakova u Opatiji, fontana
H. Rathauskyja (Foto: D. Fabijanić, 2010.)

Literatura:

1. Pozzana, M. C. (1996.), *Giardini storici: Principi e tecniche della conservazione (Manuali di assistenza tecnica)*, Altraline Edizioni, Firenze
2. Obad Šćitaroci, M. (1992.), *Hrvatska parkovna baština – zaštita i obnova*, Školska knjiga, Zagreb
3. Vahtar-Jurković, K. (2010.), *Opatijski gradski perivoji*, Glosa / Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Rijeka
4. Vahtar-Jurković, K. (2004.), *Opatija: urbanistički razvoj i perivojno naslijeđe*, Glosa, Rijeka

Nasl.doc.dr.sc. **Koraljka Vahtar-Jurković**,
dipl.ing.građ.

Primorsko-goranska županija,
Upravni odjel za prostorno uređenje,
graditeljstvo i zaštitu okoliša
koraljka.vahtar-jurkovic@pgz.hr

Ākademik prof.dr.sc. **Mladen Obad
Šćitaroci**, dipl.ing.arh.

Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
mos@arhitekt.hr, scitaroci@gmail.com,
www.scitaroci.hr

Izv.prof.dr.sc. **Bojana Bojanić
Obad Šćitaroci**, dipl.ing.arh.

Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
bbojanic@arhitekt.hr, scitaroci@gmail.com,
www.scitaroci.hr

**KORALJKA VAHTAR-JURKOVIĆ
MLADEN OBAD ŠĆITAROCI
BOJANA BOJANIĆ OBAD ŠĆITAROCI**

MODELI OBNOVE I KRITERIJI REVITALIZACIJE JAVNIH PERIVOJA OPATIJE

Gradotvorna perivojna arhitektura, a osobito javni gradski perivoji, jedan su od najvažnijih čimbenika identiteta grada Opatije. Znanstvena istraživanja provedena posljednjih dvadesetak godina, kojih su rezultati objavljeni u dvjema znanstvenim monografijama i nekoliko članaka te popularizirani tematskim predavanjima, pridonijela su unaprjeđenju svijesti o vrijednosti opatijskih perivoja i potaknula napore lokalne zajednice da ih jače vrjednuje u gospodarskom, prije svega turističkom pogledu.

Trenutačno je u provedbi nekoliko projekata – obnova nekadašnjega botaničkog vrta sa zbirkom kamelija – tzv. *Amerikanski vrtovi*, preuređenje gospodarskih zgrada i staklenika u središnjem perivoju *Angiolina* u Muzej perivojne arhitekture Opatije, projekt dizajna rasvjete perivoja *Angiolina* i projekt zajedničke prezentacije svih devet opatijskih javnih gradskih perivoja kao jedinstvenoga „turističkog proizvoda“ pod nazivom *Opatijska kolajnica* (ogrlica). Nositelji tih projekata jesu Grad Opatija, Turistička zajednica grada Opatije i *Parkovi* - gradsko komunalno društvo za uređenje perivoja.

S obzirom na to da su neki perivoji zaštićeni kao spomenici perivojne arhitekture, a da se svi nalaze unutar zaštićene kulturno-povijesne cjeline Opatije, za sve je zahvate potrebno ishoditi odgovarajuća dopuštenja nadležnih službi – županijskoga upravnog odjela

nadležnog za zaštitu prirode i okoliša te Konzervatorskoga odjela u Rijeci Ministarstva kulture, koja se moraju temeljiti upravo na recentnim znanstvenim spoznajama i znanstveno utemeljenim metodama.

Glavno istraživačko pitanje jest utvrditi prikladne i održive modele obnove i očuvanja povijesnih opatijskih perivoja, koji moraju uvažavati identitetska obilježja povijesnih perivoja, ali i omogućiti ostvarenje suvremenih zahvata i novih sadržaja u njima.

Temeljni kriterij za takve zahvate jest očuvanje povijesnih identitetskih obilježja i revitalizacija nekadašnjega ugođaja Opatije kao elitnoga klimatskog lječilišta.

Za zahvate u opatijskim perivojima prihvatljivo je nekoliko modela revitalizacije i unaprjeđenja: **urbanistički model** revitalizacije širega gradskog područja obnovom nekadašnjih perivoja (primjer *Amerikanskih vrtova*); **tradicijski model** uz očuvanje memorije prostora, ali i unošenje novih sadržaja (primjer Muzeja perivojne arhitekture Opatije u perivoju *Angiolina* i novih središnjih sadržaja u *Amerikanskim vrtovima*), te **aktivacijski model** i **model suvremenih zahvata** (na primjerima projekta rasvjete perivoja *Angiolina* i projekta *Opatijske kolajnice*). **Model ekonomske održivosti**, uz redovita velika ulaganja iz gradskog proračuna za održavanje perivoja, mora biti zajednički svim spomenutim projektima.